

พบชาก เรืออาหรับทบงบ้านป่าผ
หลักฐานยืนยัน เส้นทางค้ายุคทวารวดี

พบซาก เรืออาหรับที่บึงบ้านป่า หลักฐานยืนยัน เส้นทางค้ายุคทวาร

ศรทวารวดี SRIDVARAVATI
อ่านแผ่นดิน สืบค้นอารยธรรม

ศรทวารวดี SRIDVARAVATI อ่านแผ่นดิน สืบค้นอารยธรรม

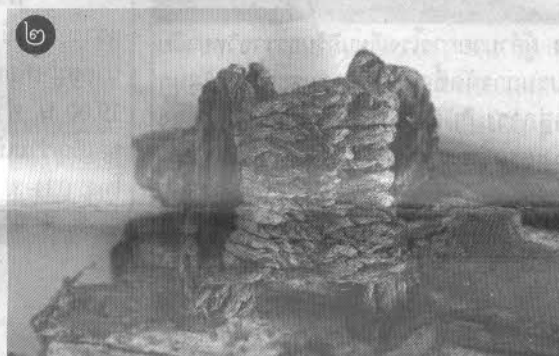

ด้วยกัน เป็นเทคนิคการต่อเรือคล้าย
อาหรับโบราณ ภาชนะที่พบในเรือย
โบราณ ๒ ประเภทบนภาชนะดิน
ความสำคัญอย่างมากในการศึกษา
เดินเรือสมัยโบราณในภูมิภาคนี้ จ
ฐานที่พบสันนิษฐานได้ว่า เรือโบราณ
ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๔-๑๕
ทวารวดี บริเวณที่พบเรือนี้อาจเป็น
ท่าจีนโบราณ เมืองโบราณที่ใกล้ท
นครปฐมโบราณ

ในภูมิภาคนี้ยังพบหลักฐาน
ให้เห็นว่าชุมชนโบราณได้ติดต่
โลกตะวันตก มีการพบตะเกียงโ

๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ ผมทราบข่าว
จากคุณอรัญ นาคชำนาญ ว่ามีการลอกคลอง
บึงกุ่มบึงบางช่วงช่วงประตูน้ำบ้านป่าผี พบ
เศษกระเบื้องจำนวนมาก เมื่อไปถึงพื้นที่พบเศษ
ภาชนะดินเผาปนอยู่ในดินตลอดแนวดินที่ขุด
ลอกจากบึง

ผมได้เดินสำรวจจนมาพบเศษไม้ที่กองอยู่
บนกองดินเมื่อมองแต่ไกลนึกว่า เป็นเศษไม้ที่ชาว
บ้านเก็บรวบรวมไว้เพื่อจะใช้เป็นฟืนหุงต้ม แต่เมื่อ
ไปถึงแล้วหยิบขึ้นมาดูจึงทราบว่าไม้ที่พบไม่ใช่ไม้
ธรรมดา ดูจากชิ้นไม้เป็นไม้แปรรูปเกิดจากการ
กระทำของมนุษย์ พบรูเจาะในเนื้อไม้ส่วนที่ท่อนสูง
ออกมาประมาณ ๓ ซม. ทั้งสองข้างๆ ละสองจุด
เพื่อจะร้อยกับรูไม้อีกแผ่นหนึ่งที่มาประกบ ไม้ที่
ประกบต่อกันก็เจาะรูเช่นเดียวกันแล้วร้อยเชือก
ดึงให้ไม้ทั้งสองแผ่นชิดติดแน่น ระหว่างเชือกที่

ตะเก
จาก
เดริย
โบราณ
อำเภ
จังหวัด

๑

๒

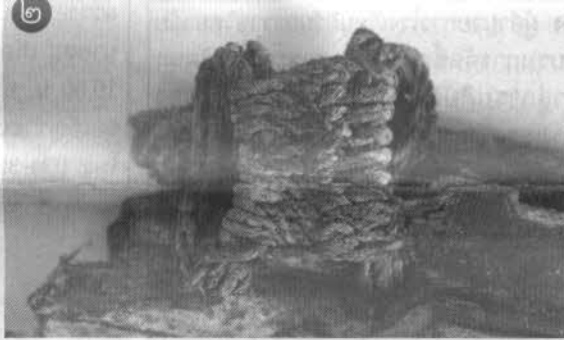
๓

บ้านเก็บรวบรวมไว้เพื่อจะใช้เป็นพันธุ์ตาม แต่เมื่อไปถึงแล้วหีบขึ้นมากุจึงทราบว่ามีที่พบไม่ใช่ไม้ธรรมดา ดูจากชิ้นไม้เป็นไม้แปรรูปเกิดจากการกระทำของมนุษย์ พบรูเจาะในเนื้อไม้ส่วนที่ท่อนสูงออกมาประมาณ ๓ ซม. ทั้งสองข้างๆ ละสองจุด เพื่อจะร้อยกับรูไม้อีกแผ่นหนึ่งที่มาประกบ ไม้ที่ประกบต่อกันก็เจาะรูเช่นเดียวกันแล้วร้อยเชือกดึงให้ไม้ทั้งสองแผ่นชิดติดแน่น ระหว่างเชือกที่ร้อยทั้งสองจุดก็จะถักยึดเชือกทั้งสองเส้นที่ร้อยในรูไม้เข้าด้วยกัน ทำให้จุดยึดกว้างแข็งแรงและแน่นขึ้น ปรากฏตามรูปหมายเลข ๑, ๒

เมื่อดูด้านข้างของแผ่นไม้ พบว่านอกจากการเข้าแผ่นไม้กราบเรือจะใช้เชือกมัดแล้ว ยังใช้สลักไม้เป็นตัวยึดโดยการเจาะรูด้านข้างของไม้ แล้วตอกสลักไม้ที่เหลากลมตอกลงไปแล้วนำไม้กราบเรืออีกแผ่นที่เจาะรูไว้แล้วสวมสลักตอกลงให้ชิดติดกัน จุดหนึ่งสามรู และ หนึ่งรู ห่างกันประมาณ ๔๐ ซม. ตลอดกราบเรือไป สรุปลได้จากชิ้นส่วนของเรือที่พบ การสร้างเรือใช้สลักไม้ยึดชิ้นส่วนของเรือแล้วมัดด้วยเชือกควั่นอีกทีหนึ่งให้แน่นและไม่หลุดออกจากกัน

ทำไมจึงเรียกว่า “เรืออาหรับ” เมื่อนำหลักฐานที่พบไปเทียบเคียงกับหลักฐานเรืออาหรับ (พนมสุรินทร์) พบที่จังหวัดสมุทรสาคร บริเวณศาลพันท้ายนรสิงห์ มีลักษณะเทคนิคการประกอบเรือยึดด้วยเชือกและสลักไม้ ใกล้เคียงกัน ส่วนเศษกระเบื้องบริเวณที่พบชิ้นส่วนเรือเป็นเศษภาชนะในยุคทวารวดี พอจะกล่าวไว้ในเป็นเบื้องต้นก่อนว่า เป็นเรืออาหรับในยุคทวารวดี มีคำถามต่อไปอีกว่า เรืออาหรับพนมสุรินทร์ กับเรืออาหรับบ้านป่าผี มีภาระกิจอะไร

ต้องขอให้ท่านผู้อ่านดูแผนที่ประกอบและทำความเข้าใจลักษณะภูมิประเทศบริเวณลุ่มแม่น้ำภาคกลาง แผนที่นี้แสดงให้เห็นถึงชั้นดินที่ทับถมที่ลุ่มภาคกลาง สภาพภูมิประเทศเมื่อ ๑๒๐,๐๐ ปี สิ้นสุดสมัยไพลโตซีน น้ำทะเลมีระดับสูงขึ้นท่วมภาคกลางของประเทศไทยหลังจาก ๖,๐๐๐ ปีผ่านไปน้ำทะเลเริ่มลดลงเกิดการทับถมของตะกอนปากแม่น้ำทำให้เกิดที่ราบภาคกลาง ในยุคทวารวดีภาคกลางบางส่วนเป็นทะเลตื้นๆ ส่วนพื้นดินที่สูงพ้นน้ำทะเลเกิดเป็นชุมชนเกิดเมืองรอบที่ราบภาคกลาง มีวัฒนธรรมร่วมกันเรียกว่า “ทวารวดี” พื้นที่นครปฐม สุพรรณบุรี

ชิ้นส่วนภาชนะบริเวณที่พบชิ้นส่วนเรืออาหรับบ้านป่าผี
๓, ๔ ชิ้นส่วนภาชนะลายประทับ ศิลปวัฒนธรรมทวารวดี
๕ ชิ้นส่วนภาชนะมีจารึกอักษรโบราณ

บางส่วน

อยุธยา กรุงเทพฯ สมุทรสาคร สมุทรปราการ ปทุมธานี ปราจีนบุรี ยังอยู่ในทะเล หรืออาจเป็นทะเลโคลนตมตื้นๆ ที่สุดก็เป็นแผ่นดินในปัจจุบัน ไม่พบหลักฐานการอยู่อาศัยของมนุษย์ในยุคทวารวดีบริเวณนี้

หลักฐานโบราณคดีที่พบในเมืองโบราณ นครปฐม เป็นภาพปูนปั้นรูปคนสวมหมวกทรงสูงยาวโค้ง จมูกโด่ง มีลักษณะเหมือนพวกปาเลียน หรือชาวอิหร่าน เป็นชนชาติที่ชอบเดินทางค้าขาย และยังมีรูปลายเส้นเขียนบนก้อนอิฐรูปชายไว้หนวดเครายาวใส่หมวกแบบอิสลาม หลักฐานเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เมืองนครปฐมโบราณมีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ พวกแขกอาหรับ คนในยุคทวารวดีจึงได้บันทึกไว้ด้วยการปั้นปูน การขีดเขียนรูปบนก้อนอิฐ

เมื่อพบเรืออาหรับพนมสุรินทร์ กรมศิลปากรได้ขุดค้นศึกษา เบื้องต้นพบตัวเรือกราบเรือ ไม้ทาบกระดุกงของเรือขนาดใหญ่ และเสากระโดงเรือ ๒ เสา แสดงให้เห็นว่าเรือโบราณลำนี้เป็นเรือขนาดใหญ่ จากลักษณะการต่อเรือที่ใช้เชือกผูกยึดแผ่นไม้กระดานเรือเข้า

แหล่งโบราณคดีพงตึก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นตะกอนเมืองอเล็กซานเดรีย ในประเทศอียิปต์ ศตวรรษที่ ๘-๙ ในสมัยชาวโรมัน สอดคล้องกับการพบเหรียญโรมัน จักรพรรดิวิคโตรินุส ที่เมืองอู่ทอง ยืนยันได้ว่า ชุมชนโบราณในภูมิภาคของไทยได้ติดต่อกับชาวต่างชาติกับโลกตะวันตกโดยตรงแน่นอนคือ กรีก โรมัน หรือติดต่อผ่านพ่อค้าอินเดีย

ขอให้ท่านผู้อ่านดูรูปแผนที่อีก จะแสดงให้เห็นจุดที่พบเรืออาหรับสมุทรสาคร กับเรืออาหรับบ้านป่าผี (จุดรูปดาว) จะเห็นได้ว่า เมืองโบราณทั้งสองคือ เมืองโบราณนครปฐม อยู่ในบึงบางกุ่มบึงบาง

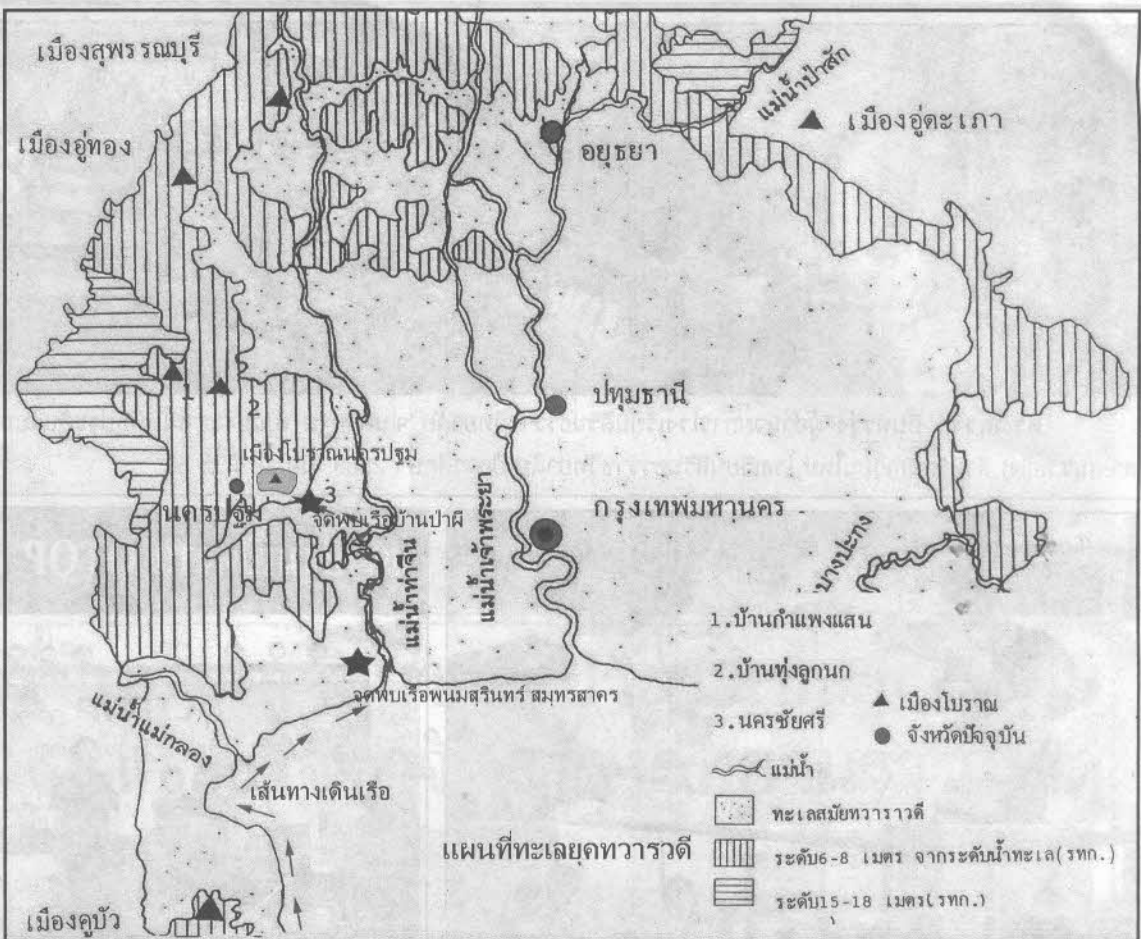
งานป้าผี ทวารวดี

เทคนิคการต่อเรือคล้ายกับที่พบเรือ
ลักษณะที่พบในเรือยังพบตัวอักษร
ภาษาชนภาษาชนดินเผา ๒ ชั้น มี
มากในการศึกษาเส้นทางการ
ราชมในภูมิภาคนี้ จากวัตถุหลัก
ฐานได้ว่า เรือโบราณลำนี้มีอายุ
ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔-๑๕ ร่วมสมัยกับ
สถานที่พบเรือนี้อาจเป็นปากแม่น้ำ
เมืองโบราณที่ใกล้ที่สุดคือ เมือง

น
กคนี้ยังพบหลักฐานที่แสดง
ชนโบราณได้ติดต่อค้าขายกับ
มีการพบตะเกียงโรมันสำริดที่

ตะเกียงโรมันสำริด
จากเมืองอเล็กซาน
เดรียพบที่แหล่ง
โบราณคดีพงตึก
อำเภอกำมะกา
จังหวัดกาญจนบุรี

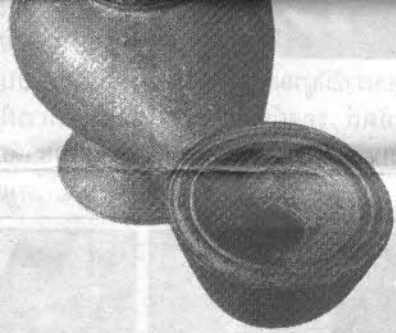

ปูนปั้นชาวอิหร่าน พบที่เมืองโบราณนครปฐม

ภาพชาวอิหร่านบนก้อนอิฐพบที่เมืองโบราณนครปฐม

และได้พามาดูพื้นที่พบชิ้นส่วนเรือแล้ว เจ้าหน้าที่
แจ้งว่า จะนำเรือเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจ
จะนำเรือเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจ

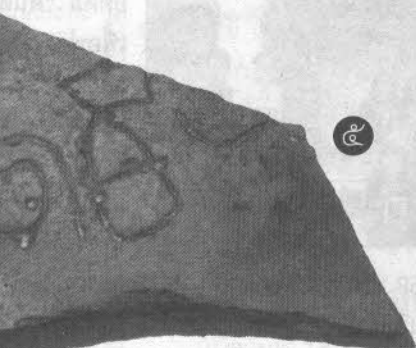

ภาพชาวอาหรับบนก้อนอิฐพบที่เมืองโบราณนครปฐม

๔

เหรียญโรมันของจักรพรรดิวิคโตรินุส
พบที่เมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

๕

าณคดีพงตึก อำเภอกำมะกา
งจนบุรี เป็นตะเกียงที่หล่อขึ้นที่
านเดรีย ในประเทศอียิปต์ช่วงพุทธ
ศ-๙ ในสมัยชาวโรมันปกครอง ซึ่ง
ับการพบเหรียญโรมันสำริด ของ
คโตรินุส ที่เมืองอู่ทอง เป็นเครื่อง
ชุมชนโบราณในภูมิภาคตะวันตก
ติดต่อค้าขายกับโลกตะวันตกแถบ
เนียนคือ กรีก โรมัน รวมทั้งเปอร์เซีย
านพ่อค้าอินเดีย

่านผู้อ่านดูรูปแผนที่อีกครั้ง แผนที่
เห็นจุดที่พบเรืออาหรับพนมสุรินทร์
กับเรืออาหรับบ้านป่าผี นครปฐม
จะเห็นได้ว่า เมืองโบราณที่ใกล้กับ
สองคือ เมืองโบราณนครปฐม
บขึ้นส่วนเรืออาหรับบ้านป่าผี
อยู่ในบางกุ่มบึงบางช้างช่วงบ้าน ๒ สุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘

ปาผี ซึ่งเส้นทางตามลำน้ำทิศตะวันตกเป็นเส้น
ทางไปเมืองนครปฐมโบราณ ที่มีพระประโทน
เจดีย์เป็นศูนย์กลาง ไปทางทิศตะวันออกไป

และได้พามาจุดพื้นที่พบชิ้นส่วนเรือแล้ว เจ้าหน้าที่
แจ้งว่า จะนำเรื่องเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจ
ต้องใช้นักโบราณคดีได้นำมุนัขยกบลงไปสำรวจ
เมื่อพบจะดำเนินการอย่างไรก็ต้องปรึกษาหารือ
กันอีกทีหนึ่ง

ก่อนจะจบเรื่องเรืออาหรับบ้านป่าผี
นครปฐม ผมหวังว่าเมื่อท่านได้รับรู้เรื่องราว
เกี่ยวกับโบราณคดีที่เกิดขึ้น ท่านคงจะได้
ตระหนักและให้ความสำคัญของหลักฐาน

ไพบุลย์ พวงสำลี นำเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร ไปดูจุดพบเรือ

แม่น้ำนครชัยศรีช่วงอำเภอสามปราชญ์ไปออก
ทะเลที่จังหวัดสมุทรสาคร ใกล้กับจุดที่พบเรือ
อาหรับพนมสุรินทร์

จากวัตถุหลักฐานและสภาพภูมิประเทศ
จุดที่ตั้งเมืองนครปฐมโบราณ ผมขออนุมานเป็น
เบื้องต้นว่า เรืออาหรับบ้านป่าผี นครปฐม คงเป็น
เรือสินค้าของชาวอาหรับที่เดินทางมาค้าขายกับ
เมืองโบราณนครปฐม ในยุคทวารวดี จะเป็นขา
มา หรือขากลับ เป็นเรื่องที่น่าสนใจ หากได้ขุด
ศึกษาก็อาจพบหลักฐานเพิ่มขึ้น เมื่อทราบเรื่อง
เรือฯ ผมได้แจ้งกับเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรสำนัก
๒ สุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘

อันมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์โบราณคดี
ขอให้แจ้งได้ที่ผม ประธานกลุ่มศรีทวารวดี :
ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเครือข่ายมรดกทาง
วัฒนธรรม พื้นที่ ๒ สุพรรณบุรี กรมศิลปากร
เบอร์โทร ๐๘๕-๒๖๕๕๗๗๒ หรือ ที่ สำนัก
ศิลปากรที่ ๒ สุพรรณบุรี ๐๓๕-๕๕๕๒๘๒
เพื่อจะได้ดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์
ต่อบ้านเมืองต่อไป สิ่งที่น่าสนใจอีกชิ้นหนึ่งคือ
กระเบื้องที่มีอักษรจารึกสามตัว ที่พบกับชิ้น
ส่วนเรือผมจะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผล
อย่างไรผมจะนำมาเล่าให้ฟัง สวัสดีครับ

ไพบุลย์ พวงสำลี